

M E S T O M A L A C K Y

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva mesta Malacky

Číslo materiálu: Z111/2024

Názov materiálu:

**Návrh na vyhlásenie sochy M.R. Štefánika za pamätihodnosť mesta Malacky
a zápis do zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Malacky**

Príloha: Zhrnutie a návrh uznesenia

Spracoval a predkladá: Ing. Milan Ondrovič, PhD. – zástupca primátora mesta

Zhrnutie a návrh uznesení

I. Zhrnutie

1.1. Východisko:

VZN č. 3/2013 o evidencii pamätihodností mesta Malacky

1.2. Stručný súhrn informácií a dôvodová správa:

V zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu „*obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. Zoznam evidovaných pamätihodností obce predloží obec na odborné a dokumentačné účely krajskému pamiatkovému úradu; ak ide o nehnuteľné veci, predloží zoznam aj stavebnému úradu*“.

Na území mesta Malacky sa nachádzajú viaceré nehnuteľnosti a hroby, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky ako národné kultúrne pamiatky, ale ktoré majú pre mesto a jeho obyvateľov svoju nespochybniteľnú historickú, architektonickú, urbanistickú, krajinnú, kultúrnu, výtvarnú, umelecko-remeselnú, spoločenskú, vedeckú alebo technickú hodnotu.

Mestskému zastupiteľstvu sa predkladá návrh na vyhlásenie sochy M. R. Štefánika za pamätihodnosť mesta a jeho zápis do zoznamu evidovaných pamätihodností mesta podľa prílohy č. 1 k tomuto materiálu, kde je podrobnejšie popísaný objekt s historickou, resp. pamiatkovou hodnotou. Predložený návrh posúdila a odsúhlasila Komisia pre pamätihodnosti mesta ako odborný, poradný a iniciatívny orgán mesta pre otázky ochrany pamätihodností mesta.

Mesto má možnosť uchádzať sa o dotáciu z **Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na rok 2025 v rámci oblasti Ochrana hmotného kultúrneho dedičstva vo výške 15 000,- Eur**. Podpora je určená na obnovu verejne prístupných objektov v rámci hmotného kultúrneho dedičstva alebo ich častí a obnovu objektov zapísaných v osobitných zoznamoch pamätihodností miest, mestských častí a obcí regiónu BSK.

1.4. Iné náležitosti, ako napr. alternatívy a varianty riešenia, zdroje informácií:

Alternatívne riešenie n e n a v r h u j e m e.

Zdroj informácií:

- Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- VZN č. 3/2013 o evidencii pamätihodností mesta Malacky

Zhrnutie a návrh uznesenia

II. Návrh uznesenia

2.1. Návrh uznesenia predkladateľa:

Mestské zastupiteľstvo v Malackách:

1) berie na vedomie

stručný súhrn informácií a dôvodovú správu k materiálu Z111/2024 „Návrh na vyhlásenie sochy M.R. Štefánika za pamätihodnosť mesta Malacky a jeho zápis do zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Malacky“,

2) vyhlasuje za pamätihodnosť mesta Malacky

sochu vo vlastníctve mesta:

Socha M. R. Štefánika spolu s podstavcom

3) schvaľuje

zapísanie vyhlásenej pamätihodnosti do Zoznamu evidovaných pamätihodností mesta Malacky.

2.2. Návrh uznesení komisií MsZ:

Objekt vo vlastníctve mesta:

Socha Milana Rastislava Štefánika s podstavcom

Miesto: Mierové námestie

Par. č. 2872/6, List vlastníctva č. 10350

Generál M. R. Štefánik bol na Slovensku aj po jeho smrti veľmi obľúbený, v mnohých mestách a obciach mu stavali sochy, busty, pamätníky. V Malackách sa prvé kroky, smerujúce k postaveniu jeho sochy, spravili v 30-tych rokoch 20. storočia. zachovala sa zmienka o zbierke na pomník, ktorú zorganizovali študenti združení v Spolku záhorských akademikov. Počas študentských dní v júni 1932 sa za účasti študentov zo širšieho okolia vyzbieralo 1500 korún. Táto suma tvorila základ fondu na postavenie sochy.

Trvalo desaťročie, kým vznikla socha, ktorá mala byť umiestnená v Malackách. Jej autor akademický sochár Vojtech Ihriský, autor známej sochy Hviezdoslava v Bratislave, ju zhotovil v roku 1943. Veľký podiel na jej postavení mal aj Spolok vyslúžilých vojenských frontových bojovníkov generála Štefánika v Malackách.

V roku 1944 ju odhalili pri príležitosti 25. výročia smrti Štefánika. Začiatkom 50. rokov 20. storočia ju komunisti strhli a spodnú časť zakopali. Táto sa našla pri kopaní základov budovy podnikateľského inkubátora. Vrchnú časť, ktorá sa nenašla, vytvoril akademický sochár Juraj Gavula. Socha bola druhý raz odhalená 30. apríla 2006.

